

Barnahus Västernorrlands årsrapport 2020

Verksamheten

På Barnahus Västernorrland samarbetar åklagarmyndigheten, socialtjänsten, polisen, barn och ungdom psykiatri samt barnkliniken.

Målgruppen är barn och ungdomar upp till 18 år som bor i Västernorrlands län och som misstänks vara utsatta för allvarliga brott. De brott som främst avses är:

- Barn som utsatts för våld eller upplevt våld i nära relationer.
- Barn som utsatts för sexualbrott.
- Verksamheten samordnar även ärenden som rör unga med sexuella beteendeproblem och unga som misstänks för sexualbrott.

Syftet med verksamheten är:

- Att barn och ungdomar inte i onödan ska utsättas för upprepade förhör och intervjuer av olika personer i olika syften.
- Att barn och ungdomar bara ska behöva åka till ett ställe, som är anpassat för dem.
- Bättre samarbete mellan de olika instanserna och bättre utredningar för socialtjänst och polis.
- Bättre och snabbare stödinsatser till barn och ungdomar.

Gemensamma arbetsuppgifter

När det gäller det dagliga arbetet har samtliga instanser vissa gemensamma uppgifter. Alla medverkar i de samråd som äger rum. Där tar vi upp alla nya ärenden och planerar vad var och en ska göra och i vilken ordning.

Handläggare från socialtjänsten kan också själv meddela att de vill delta i samråd för att exempelvis dra ett ärende anonymt där man funderar på om det ska polisanmälas eller ej.

Tre gånger om år deltar alla instanser i samverkansmöten där det finns utrymme att diskutera och delge varandra information kring bland annat utbildning, utvecklingsfrågor och metodfrågor.

En gång per år har vi också gemensam verksamhetsplanering där alla instanser deltar under en hel dag.

Övrig information

Sedan tidig vår 2020 har alla samverkansinstanser anpassat sitt arbete utifrån de restriktioner som kommit med Covidpandemin.

Verksamheten har ändå kunnat fortlöpa i princip oförändrat vad gäller arbetet som är relaterat kring vår målgrupp. Dock har det varit fler inställda eller ombokade förhör och behandlingskontakter utifrån att barnet eller någon i dess närhet haft covidsymptom.

Initialt behövdes också några större möten och konferenser ställas in för oss professionella, men med mer kunskap om hur man kan mötas digitalt har det löst sig på ett bra sätt.

Enskilda arbetsuppgifter

Utöver de gemensamma uppgifterna ser de olika instansernas medverkan ut på följande sätt:

Åklagarmyndigheten

Åklagarna deltar vid förhör för att besluta om fortsatta direktiv i ärendet.

Polismyndigheten

Polisen är i huvudsak indelad i tre olika grupper som samverkar med Barnahus.

Binr1(Brott i nära relation1) Håller videofilmade förhör med barn upp till 15 år. Förhörsrum finns på Barnahus och i polishusen i Sollefteå och Ö-vik.

Binr2 (Brott i nära relation2) Håller vanliga förhör med unga mellan 15-18år. Förhören hålls på Barnahus eller på lokala poliskontor.

Lopo (Lokalpolisen) Håller vanliga förhör med unga mellan 15-18år.

Förhören hålls på Barnahus eller på lokala poliskontor.

Förhören med unga med ett misstänkt sexualiserat beteendeproblem hålls utifrån bedömning på Barnahus eller på polisstationen.

Alla anmälningar som rör målgruppen faxas in till samordnare från polismyndigheten. Detta för att samordnare skall kunna planera för och kalla till samråd.

Barn och ungdomspsykiatri

BUP ger stöd i de ärenden där det finns barnpsykiatriska symptom. Ger stöd till föräldrar i vissa ärenden där samordnare träffar barnen eller tvärtom. Ger stöd till unga med misstänkta sexuella beteendeproblem. Kan fungera konsultativt för polis och socialtjänsten i ärenden som tillhör målgruppen.

Barnkliniken

Genomför medicinska undersökningar på de barn och ungdomar bland annat där åklagare begär det. Fungerar konsultativt via telefon eller i samråd gällande medicinska frågor. Vissa undersökningar sker på barnmottagningen på grund

av att de görs i samarbete med kvinnokliniken eller att läkare inte har möjlighet att förflytta sig till Barnahus.

Samordnare

Ansvarar för att samråd i alla ärenden som aktualiseras på Barnahus kommer till stånd.

I samband med förhören sitter samordnarna med i medhörningen och ger socialtjänsten konsultation i skyddsbedömningen.

Håller i en kort avstämningsträff för alla professionella både innan och efter förhöret. Inför förhöret delas eventuell ny information som framkommit i ärendet som kan vara av vikt. Efter förhöret delas bedömningar och hur man fortsatt kommer att handlägga ärendet. Man kommer också fram till vilken information som barnet kan få innan det lämnar Barnahus samt vilken som lämpligast skall ge den.

För barn boende i Sundsvalls kommun ansvarar även samordnarna för att initiera hembesök av behandlare och för fortsatt stöd efter förhöret.

Gör studiebesök på tingsrätten tillsammans med unga som vill det.

Samordnarna har även en administrativ funktion på Barnahus och ser bland annat till att ärendelistor och rutindokument uppdateras, statistik förs och förmedlar kontakter mellan olika instanser. Ger konsultation till socialtjänstens handläggare och till föräldrar som ringer, deltar i bedömningar kring aktuella barn tillsammans med BUP för eventuellt fortsatt stöd. Förmedlar information om polisutredning till socialtjänstens handläggare samt förmedlar kontakt med socialtjänstens utredare åt polisen.

Håller i och samordnar förfrågningar om studiebesök på Barnahus samt förfrågningar om deltagande i olika utbildningssammanhang.

Gemensamt arbete under 2020

- **Rutiner:** Vår gemensamma planeringsdag på Villa Marieberg fick ställas in utifrån pandemin. Där brukar vi se över de rutiner vi har och uppdatera där det behövs. De befintliga rutiner vi har sedan tidigare har därför fått ligga oförändrade.
- **Statistik:** Under 2020 har vi pausat vår gemensamma statistikföring utifrån att statistiksystemet kraschade och behövde göras om. Vi har endast statistikfört grunduppgifter som kommundillhörighet, kön, ålder och om vi samrått i ärendet. För 2021 kommer vi förhoppningsvis att kunna få ut gemensam statistik. Föregående års statistik dras vanligen ut årligen i början av april, då har de flesta utredningarna hos socialtjänst och polis

hunnit avslutas. Aktuella ärendelistor skickas ut kvartalsvis så att alla samverkansparter kan registrera fortlöpande.

- **Handledning:** Vi har haft gemensam handledning för arbetsgruppen i Barnahus, deltagit har samordnare, polis och BUP.
- **Utåtriktad information/utbildning:** Presentation av Barnahus verksamhet har varit begränsad under året utifrån pandemin. Vi har haft ett studiebesök av nämndemän från Tingsrätten på plats i lokalerna, men övriga informationer har vi haft digitalt. Samarbete med Länsstyrelsen i Västernorrlands län har fortsatt under året. Vi har haft flera digitala träffar avseende den nationella satsningen kring Heder. Dock har vår årliga gemensamma utbildning till personal i länet som arbetar med vår målgrupp inte gått att genomföra.
- **Stöd efter förhör:** De flesta samverkanskommuner arbetar nu utifrån modellen ”Efter barnförhöret – en modell för att ge stöd och information till barn och föräldrar vid misstanke om barnmisshandel”. De kommuner som ännu inte gör det är intresserade av att införliva metoden i sitt arbete.

Enskilt arbete under 2020

Reflektioner i fritext om året som varit utifrån verksamhetsplanen, vad har man uppnått och vad behöver man jobba vidare med?

Socialtjänsten Örnsköldsvik

Under 2020 har arbetet genomförts utifrån det arbetssätt som framtagits för Barnahus Västernorrland och som implementerades under 2018 i berörda enheter inom avdelningarna Social utredning och Socialt stöd. En gemensam rutin som tydliggör respektive funktion och avdelnings ansvar och arbetsuppgifter finns framtagen och revideras kontinuerligt.

Inom avdelning Social utredning har det tidigare genomförts träffar med socialsekreterare två gånger per år för att följa upp arbetssätt och utvecklingsbehov internt. Detta kommer att ersättas med gemensamma träffar med representanter från avdelningarna Social utredning och Socialt stöd. Syftet med referensgruppen är att följa upp arbetssätt och utvecklingsbehov internt inom kommunen och identifiera frågor som behöver tas vidare till länsamarbetet.

Stöd efter barnförhör (krisstöd) består idag av 4 st behandlare från Barn-, ungdom- och familjeenheten inom avdelning Socialt stöd. Behandlarna har utbildat sig i metoden ”Efter barnförhör” som stiftelsen Allmänna barnhus ordnade. Gruppen jobbar med att utveckla metoden och rutinerna på olika sätt.

De 4 behandlare som jobbar med stöd efter förhör kommer att utbilda sig i metoden KiBB (Kognitiv integrerad behandling vid barnmisshandel). Utbildningen var planerad att starta i november 2020 men är uppskjuten till januari 2021.

Under 2020 har representanter från Örnsköldsviks kommun deltagit i styrgruppsmöten och samverkansmöten. Övriga möten har varit inställda utifrån coronapandemin.

Socialtjänsten Kramfors

Året har varit ett annorlunda år för oss alla. Inte med tanke på verksamheten men allt annat som hänt i världen. Vi i Kramfors har kämpat som alla andra kommuner med att träffa barn och ungdomar med sina vårdnadshavare på ett Covid-säkert sätt. Det har inte alltid varit så lätt men vi har blivit väldigt effektiva och duktiga på att använda digitala lösningar som ett komplement i de fall vi bedömt det vara möjligt. Vi uppfattar dock att familjer har använt Covid som en ursäkt för att inte vara delaktig och samarbeta i exempelvis barnavårdsutredningar. Detta är så klart ett bekymmer men vi har jobbat för att dels motivera familjer att ändå träffas och försöka göra det på ett säkert sätt genom att hålla avstånd, ha barriärskydd i besöksrum och i vissa fall träffas på distans genom olika mötesplattformar.

Under året har socialtjänsten i Kramfors haft ett stort inflöde av nya ärenden och vissa månader stora mängder orosanmälningar, mer än jämförbara månader under tidigare år. Detta har medfört att vi inte har kunnat delta i samverkan med Barnahus i lika stor utsträckning som tidigare. Vi i Kramfors har en ny organisation på gång som kommer att vara igång första dagarna i januari. Vi har ändrat vårt arbetssätt genom att övergå till att ha en stor gemensam mottagning för alla ärenden som kommer in till socialtjänsten, Barn o Unga och Vuxna. I nästa led kommer vi ha en grupp som utreder och följer upp ärenden (Barn o Unga och Vuxna) samt en öppenvårdsgrupp (för all öppenvård – barn/ungdom/familj/vuxen).

Vi har tidigare varit tre medarbetare på mottagningen för Barn och Unga. Från 4 januari 2021 kommer vi vara sju handläggare som tar emot allt som blir aktuellt på Barn och Unga samt Vuxen. Det innebär att det öppnar upp för fler som kommer ha ett närmare samarbete med Barnahus.

Den omorganisation vi är inne i just nu startade under början av förra året och har arbetats fram av både medarbetare och ledning. Huvudsyftet med omorganisationen är att få en större helhetssyn och ett större brukarperspektiv då vi kommer bredda oss och arbeta mindre nischat. Vi har satsat fler resurser på öppenvården i den nya organisationen som vi hoppas se resultat av framåt genom att kunna sätta in insatser tidigare, arbeta mer förebyggande, minska placeringar och särskilt akuta placeringar.

Vi tycker att samarbetet med alla aktörer inom Barnahus har fungerat väldigt bra. Ibland har vi tyckt att det dragit ut länge på tiden innan det blir barnförhör. Men i det stora hela har allt rullat på bra.

Vi har utarbetat rutiner för vårt Krisstöd, vilket idag fungerar bra och vi har under året haft flera krisstöd.

Vi har blivit bättre på att vara förbereda och delta i samråd.

Vi har deltagit i föreläsningar och utbildningar anordnade av Barafrid/Barnahus. I år fick även fler chansen att delta då det var digitala webbsändningar vilket var positivt.

Nytt är att vi ser en ökning av anmälningar från privatpersoner där anmälningarna handlar om barn som utsätter andra barn för hot, våld och kränkningar. Både fysiskt och på nätet. Det har hänt att lågstadiebarn blivit polisanmälda för att de sagt något kränkande till något annat barn på skolan.

Socialtjänsten Timrå

Vi har även under 2020 arbetat vidare med att utveckla krisstöd efter förhör. Det är 6 familjebehandlare som arbetar med detta och vi tycker att det är ett värdefullt stöd som gör skillnad för barn och familjer i kris. Vi har fått en del nya utredare under året som introducerats i materialet och arbetssättet. Vi har under 2020 utbildat en familjebehandlare i ATV och har nu två familjebehandlare som erbjuder stöd enligt ATV för utövare av våld. Vi har två familjebehandlare med Trappan utbildning och jobbar med att utveckla ett "våldsteam" med våra två kvinnofridsstödjare.

Precis som tidigare upplever vi problem när förhör drar ut på tiden och när föräldrar inte hörs samma dag som barn. Vi ser en skillnad när man kan ta förhör snabbt och man jobbar i nya ärenden, det är till gagn för barn. Vi upplever dock att alla delar av Barnahus verksamheten är tillgängliga vid behov av samordning och rådfrågning. Kontakten med BUP har varit mycket bra gällande Barnahus ärenden, där har det gjort skillnad när vi kan samverka och få en snabb väg in för bedömning tex. Vi har flera positiva erfarenheter och goda exempel från 2020 där.

Det är en magisk verksamhet med fantastisk potential om alla delar är fullt bemannade med bra medarbetare som har ett stort engagemang för målgruppen och ett tydligt barnfokus.

Socialtjänsten Sundsvall

Tycker vi samarbetar jättebra för att få till "stöd efter barnförhör" (krisstöd). Vi har en flödesgång som vi hjälpts åt att jobba fram och som fungerar.

Samordnarna informerar så fort de får info om förhör där behov av stöd finns, så vi har möjlighet att planera och ha framförhållning. De uppmanar utredare/handläggare att ringa mig för att "boka" eller rådgöra om stöd efter förhör. De svarar alltid snabbt på frågor som dyker upp, tex faktafrågor som barn eller föräldrar kan ställa så får vi snabbt svar och kan informera dagen efter. Nu under coronatid har vi använt Barnahus lokaler på eftermiddag/kvällstid för att slippa åka hem till stora familjer.

Vi har även fått tips att i vissa våldsärenden fått rådgöra med deras "bupsykolog" och fått toppenbra hjälp.

Det som har fungerat bättre tidigare år, men som inte blivit av under 2020 pga olika orsaker är att vi skulle vilja ha träff tillsammans med polis som förhör barn/ungdom för lite utvärdering och att vi får träffa varandra samt få mer info hur de tänker kring ungdomsärenden och för att vi ska kunna bli bättre på att motivera in stöd efter förhör till ungdomshandläggare.

Upplever god samverkan/prestigelöshet i samtal om eventuell fortsatt gemensam planering och att familjer inte bollas runt mellan olika instanser. Bra också att få lite inblick hur Karin (psykolog) resonerar kring era insatser och vilka behov som eventuellt kan arbetas vidare med inom familjebehandling.

Socialtjänsten Härnösand

Jag har kollat på 2020 verksamhetsplan och inga reflektioner förutom att Corona gör det svårare.

Vi tycker dock att det tar för lång tid mellan samråd och barnförhör.

Socialtjänstens utredningsarbete försvåras av väntan osv. Vi behöver komma igång direkt och vara transparent med allt till familjen för att göra bra risk- och skyddsbedömningar.

Socialtjänsten Sollefteå

Vi har fortsatt följa upp rutiner, arbetssätt och checklistor i kommunens kvalitetsledningssystem (STORK) kring ärenden som rör barn som upplevt och eller utsatts för våld/övergrepp. Kommer att fortsätta jobbet under 2021.

Det fortsatta utvecklingsarbetet kring att krisstöd på hemmaplan ges till alla familjer efter barnförhör har inte gjorts enligt plan. Skulle vara en del i ett utvecklingsarbete tillsammans med vår öppenvård som skjutits upp pga covid. Initialt krisstöd fungerar dock som det ska i de flesta ärenden. Dock inte alltid om barnet går hem till den förälder som inte utsatt barnet enligt min uppfattning.(separerade föräldrar)

Enligt vår bedömning så prioriteras Barnahus ärenden och vi är alltid med vid barnförhören

Vi har gjort en verksamhetsuppföljning på verksamhetsnivå, men den skall göras på annat sätt 2021.

Information om Barnahus ingår i introduktionen av nyanställda på Barn och familjeenheten har genomförts enligt vår introduktionsplan

Slutligen har vi deltagit i utbildningar som samordnare tipsat om

Socialtjänsten Ånge

Året har präglats av den fortfarande pågående pandemin. Osäkerheten kring hur pandemin utvecklas har försvårat genomförandet av planerad verksamhet. Förändrade arbetssätt har införts för att begränsa smittspridning. Vidare har prioriteringar och anpassningar behövt göras för att upprätthålla en tillräckligt god verksamhet. Detta har bland annat inneburit att arbetet med att följa upp och utveckla rutiner och arbetssätt kring barnahusverksamhet inte har prioriterats i hög grad detta år. Under året har samverkansmöten och

planeringsdagen med Barnahus ställts in. En del barnförhör har dragit ut på tiden och socialtjänsten har inte alltid meddelats när förundersökning är nedlagd. Den digitala regionala konferensen ”En fråga om heder” upplevdes vara på basnivå och det fanns högre förväntningar om ökad kunskap i hedersfrågor.

Trots den utmaning som pandemin medfört under året, har samarbetet med Barnahus ändå fungerat mycket bra!

Polisen

BINR 1

Samverkan fungerar bra på det stora hela och samråden har effektiviserats då alla parter numer är bättre förberedda utifrån de frågeställningar som förväntas besvaras.

Stort behov av ytterligare ett anpassat videoförhørsrum med medhörning och väntrum.

Inga styrgruppsmöten eller samverkansmöten har kunnat genomföras med anledning av pandemin vilket förhalat frågeställningar och möjligheten att fånga upp behov/frågor i verksamheten gällande exempelvis heder.

Hur går det med samverkansavtalet?

BINR 2

Jag tycker att det överlag fungerar bra i mina ärenden (15-18-åringarna). Det jag fortfarande tycker att vi kan jobba på är krisstöd efter förhör även i dessa ärenden. Det sker i större utsträckning än tidigare men ändå inte så ofta som önskvärt.

Bra flyt i samråden och fint omhändertagande/samarbete kring barnen i samband med förhör.

Lpo Sollefteå

Vi har ju inte så många ärenden där Barnahus är inblandade, men i de fall de är inblandade så tycker jag att allt fungerar väldigt bra med kontakter, samråd och liknande.

Lpo Kramfors

Kramforspolisen har haft väldigt få ärenden som haft behov av Barnahus.

De ärenden som gått via dem har fungerat väldigt bra.

Samråden är väldigt sakliga, tydliga och ger en bra grund för fortsatt utredning. Mycket effektiva.

Har inga konkreta synpunkter på förbättringar eller förändringar.

Lpo Ö-vik

Det fungerar bra och att vi snabbt får en insikt hur man tänker i ärendet vilket är bra och att vi är med från början. Nu har man börjat lära sig men i början var

det lite förvirring vilken roll vi hade osv. Det var mycket bra att jag fick möjligheten att komma till Barnahus fysiskt för då får man en helhets bild på tänket bakom Barnahus. När vi får en ny anställd som ska jobba med dessa ärenden är det viktigt att vi kan komma ner och besöka fysiskt Barnahus vilket vi har för avsikt att göra framöver gällande vår nya medarbetare. samverkan med Barnahus fungerat mycket bra och under året som gått, inte något negativt alls.

Lpo Medelpad

Det har fungerat bra med kontakten och samarbetet med Ingela och Carina. Ibland kommer tiderna för samråd lite snabbt inpå, det skulle underlätta om man kunde skicka ut dessa tider tidigare än idag

LPO-ärenden är ofta av sådan karaktär att vi inte behöver använda oss av videoförhørsrummet utan vi bokar det vanliga förhørsrummet. Har det inte varit några konstigheter att boka rummet.

Hanteringen av berörda personer i samband med förhör, fungerar bra. Flödet i utrymmet samt informationen som delges målsägare (vårdnadshavare).

Rutinerna gällande LPO-ärenden har utvecklats, men jag tror att vi kan utveckla det lite mer för att alla skall ha samma förståelse för uppdraget.

Utredarna inom ungdomsgruppen byts ut ganska frekvent. Jag tror därför att det skulle vara bra att varje halvår boka in en tid med Ingela och Carina för att få ansikten på personerna man pratar med och jobbar på Barnahus, samt att vi alla skall ha samma förståelse vad Barnahus skall bidra med samt vad LPO-ärenden är i förhållande till BINR-ärenden.

Åklagarna

Vi brukar ha en årlig träff med särskilda företrädare för uppföljning av deras roll i samband med förhören. Under 2020 har det inte hållits något möte pga pandemin. Av samma anledning blev inte heller blev den återkommande planeringsdagen för alla samverkansparter i Barnahus av.

Verksamheten har dock rullat på i övrigt och det hölls ett styrgruppsmöte med möjligheter till närvaro på länk för kommunala representanter.

Barnmottagningen

Genomför medicinska undersökningar på barn och ungdomar där åklagare begär det. Fungerar konsultativt via telefon eller i samråd gällande medicinska frågor. Undersökningar sker på någon av våra barnmottagningar eller i vissa fall på Barnahus i Sundsvall.

Verksamhetschefen deltar i styrgrupp för Barnahus och sjuksköterska och i viss mån läkare ingår i arbetsgruppen. På barnmottagningen har sjuksköterskor och undersköterskor genomfört barnafrids digitala basprogram både enskilt och via gruppdiskussioner. Verksamhetschef och ansvarig mottagningssjuksköterska har fört diskussion om att påbörja introduktion till Barnahus för en ST-läkare

för att öka vår kapacitet att kunna genomföra medicinska undersökningar när det begärs.

BUP

Karin Ragnarsson och Johanna Blomqvist har påbörjat CFTSI (Child and Family Traumatic Stress Intervention) utbildning via Barnafrid.

*CFTSI är en **manualbaserad krisstödsintervention** på 5-8 sessioner som riktar sig till barn och icke-förövande omsorgsperson/-personer. Metoden är utvecklad för **krisomhändertagande under den akuta/ s k peritraumatiska fasen** – d v s de första veckorna efter en potentiell traumatisk händelsen eller avslöjandet av händelse så som sexuella övergrepp, fysiskt våld, bevittnat våld, olycka eller katastrof. Övergripande mål är att lindra symptom och motverka utveckling av allvarlig och bestående posttraumatisk stress hos barn och unga som bedöms löpa ökad risk. I metoden ingår barnpsykiatrisk bedömning av symptom före, under och efter krisstödsintervention för att bedöma behov av mer långsiktig behandlingsinsats.*

Samordnarna

Vi är mycket nöjda med samverkan i Barnahus. Kontaktvägar och rutiner fungerar bra och underlättar den vardagliga verksamheten.

Att vissa barnförhör drar ut på tiden och att socialtjänsten redan hunnit jobba klart i ärenden är fortfarande ett problem. Här finns utvecklingspotential så att ”kedjan” i Barnahus kan följas i större utsträckning för barnens bästa. Om kedjan skulle fungera optimalt skulle barnet få lämna sin berättelse till polisen innan någon annan instans börjar jobba i familjen. Problemet har tagits upp i Barnahus styrgrupp och lokalansvariga inom polis och socialtjänst håller på att söka större lokal, vilket skulle innebära att parallella videoförhör skulle kunna hållas i Sundsvall. Behovet av utökade lokaler är också utifrån att barn som upplever våld kommer att få brottsofferstatus och därmed sannolikt behöver höras av polis.

Utbildningsfocus under året har varit hedersrelaterade frågor. Vi har vid flera tillfällen deltagit i digitala utbildningar som Barnafrid arrangerat. Vi har också samverkat lokalt med Länsstyrelsen i Västernorrland avseende hedersfrågan.

//Ingela Viklander

Samordnare Barnahus